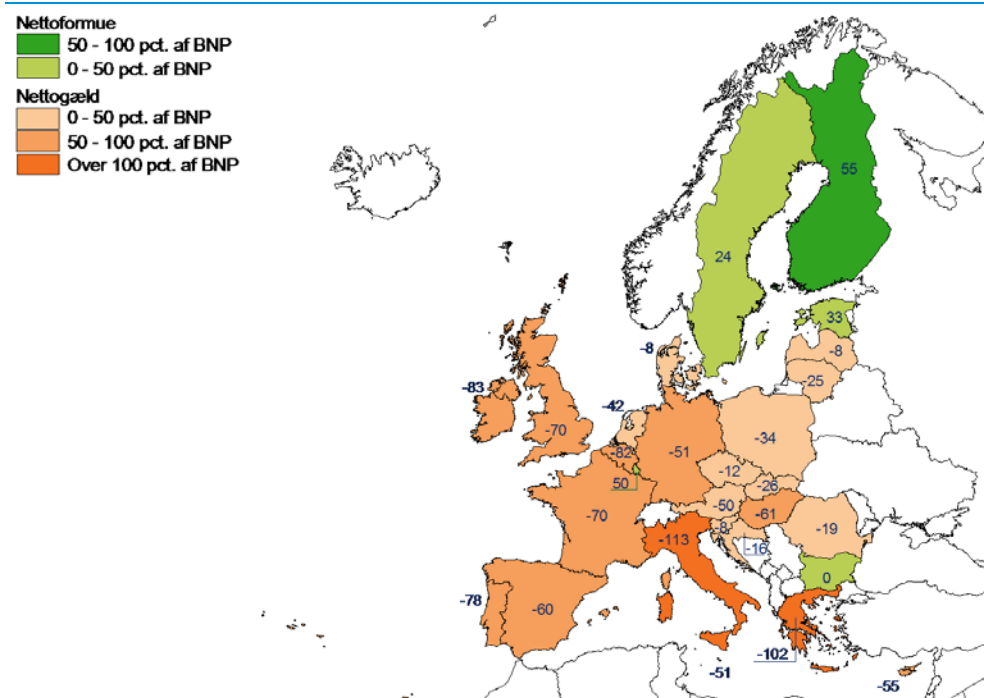

Danmarks nettogæld blandt de laveste i EU

Danmark klarer sig godt, både når man sammenligner den offentlige nettogæld (*offentlige finansielle nettoformue*) og udlandsgælden (*nettoformuen over for udlandet*) med de øvrige EU-lande. Det seneste år med tal for samtlige EU-lande er 2012, og her var Danmarks offentlige nettogæld den sjette laveste i EU. Danmark er desuden et ud af seks EU-lande med nettoformue over for udlandet. Kun Finland og Luxembourg havde både nettoformue over for udlandet og offentlig finansiell nettoformue i 2012. Samtidig tilhører Danmark den halvdel af EU-landene, som overholder kravet om, at den såkaldte ØMU-gæld højst må udgøre 60 pct. af BNP.

EU-landenes offentlige finansielle nettoformue i pct. af BNP. Ultimo 2012

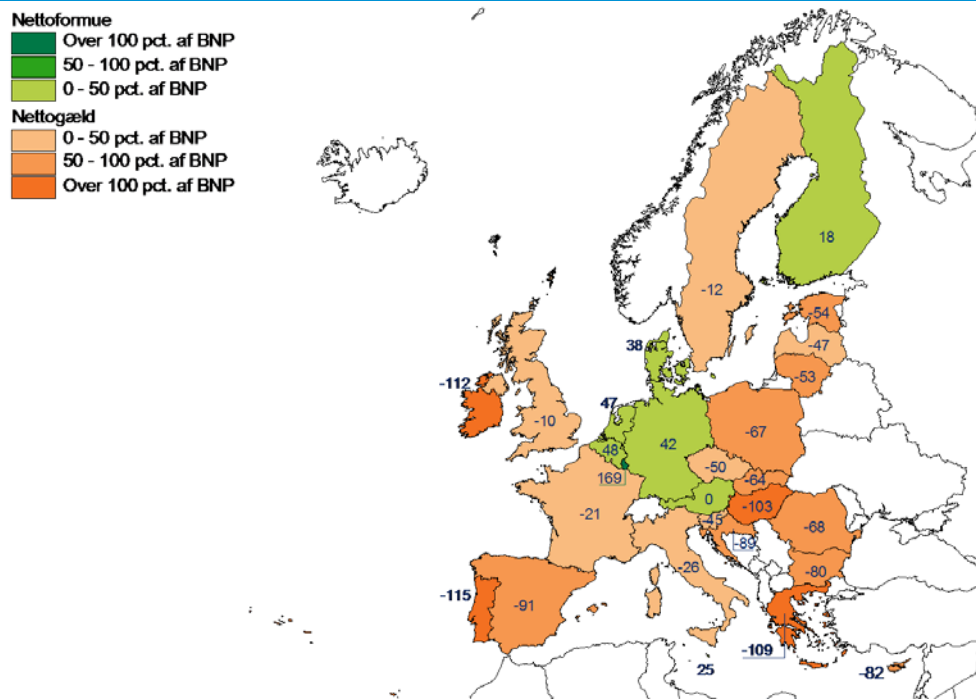
© ESRI

Flere lande med nettogæld end lande med nettoformue

Kortene giver et overblik over EU-landenes offentlige finansielle nettoformue, nettoformue over for udlandet samt ØMU-gæld ved udgangen af 2012. Det første kort viser, at kun Sverige, Finland, Estland og Luxembourg har offentlig nettoformue, mens flere vesteuropæiske EU-lande har en betydelig offentlig nettogæld. Store EU-lande som Storbritannien og Frankrig har offentlig nettogæld på omtrent to tredjedele af BNP, og Italiens og Grækenlands nettogæld udgør over 100 pct. af BNP i 2012.

Et andet billede tegner sig, når der ses på EU-landenes nettoformue over for udlandet. Størstedelen af EU-landene har nettogæld over for udlandet, dvs. udlandsgæld. Der er dog markante forskelle, idet nogle af de nordlige EU-lande – Danmark, Tyskland, Finland og Benelux-landene – har nettoformue over for udlandet, mens mange EU-lande i Østeuropa, Baltikum og Sydeuropa har nettogæld til udlandet på over 50 pct. af BNP. I Ungarn, Grækenland, Irland og Portugal overstiger gælden 100 pct. af BNP i 2012.

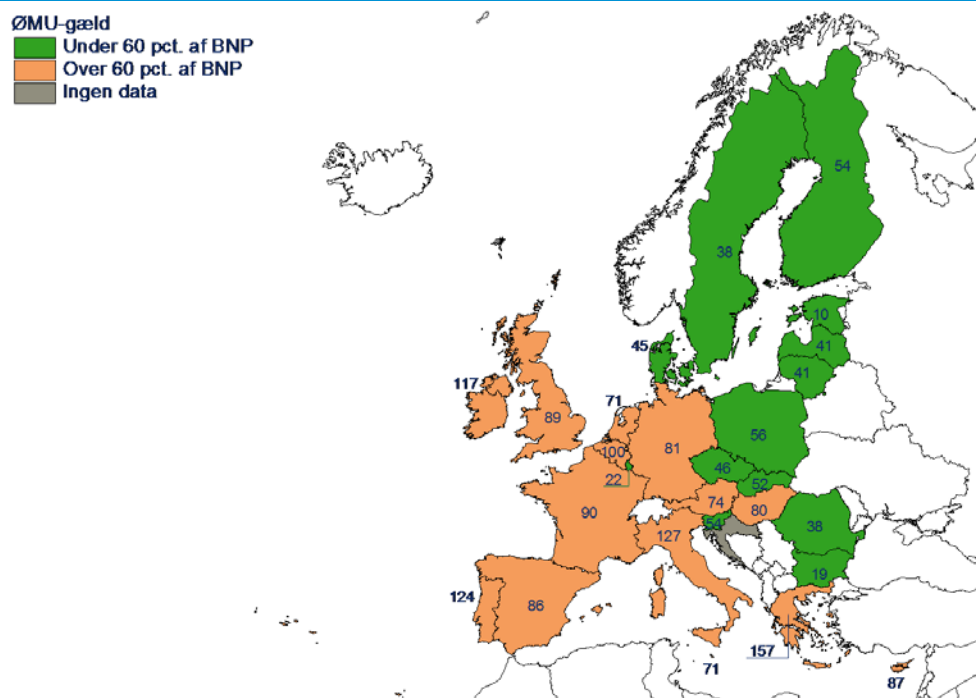
EU-landenes nettoformue over for udlandet i pct. af BNP. Ultimo 2012

© ESRI

ØMU-gælden, der er en opgørelse af bruttogælden i det offentlige, viser en tendens til opdeling af EU. Kriteriet om, at ØMU-gælden højst må udgøre 60 pct. af BNP, er overskredet i de fleste vesteuropæiske EU-lande, mens de fleste øst-europæiske, nordiske og baltiske EU-lande overholder kriteriet. Grækenland, Italien, Irland og Portugal skiller sig ud med en ØMU-gæld på over 100 pct. af BNP i 2012.

EU-landenes ØMU-gæld i pct. af BNP. Ultimo 2012

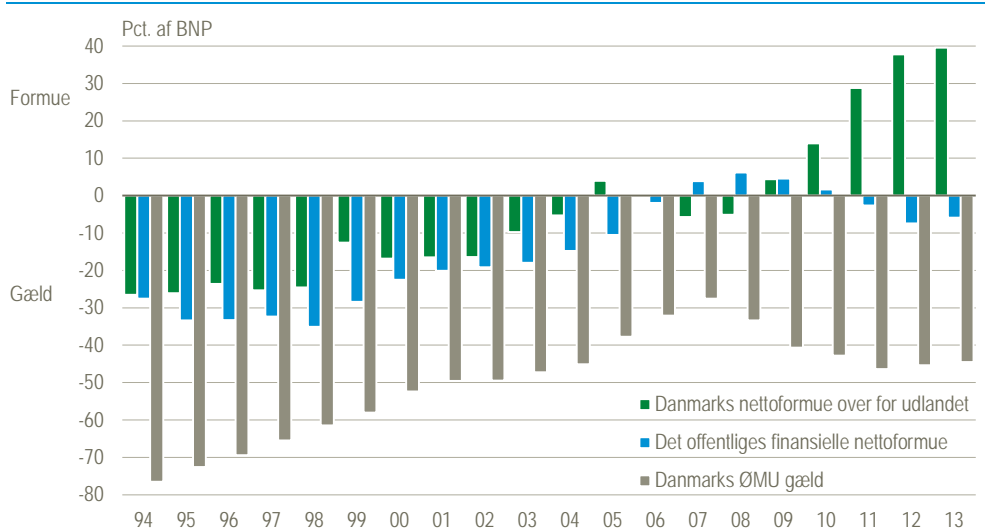

© ESRI

Vi har formue over for udlandet og gæld til os selv

Danmark havde ved udgangen af 2013 en nettoformue over for udlandet på 40 pct. af BNP. Samtidig var den offentlige finansielle nettogæld på 6 pct. af BNP. Forenklet kan man sige, at 'danskerne ejer en del af udlandet' samtidig med, at 'danske virksomheder og husholdninger låner penge til det offentlige'.

Indenlandsk og udenlandsk formue og gæld

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, EDP4, OFF13, BET01 og DNDAPU (Danmarks Nationalbank).

Fra 1994 til 1999 udgjorde den danske offentlige nettogæld omkring 30 pct. af BNP, mens Danmarks udlandsgæld udgjorde omkring 25 pct. af BNP. Herefter faldt begge støt gennem første halvdel af 00'erne, og i slutningen af 00'erne blev gælden til nettoformue både for den offentlige sektor og for Danmark under ét. Formuen over for udlandet har siden 00'erne været kendetegnet af forbedringer fra år til år dog med tendens til et fald i stigningstakten de seneste par år. Den offentlige nettogæld har i samme periode vist tegn på stabilisering på et niveau, der er kendetegnet af en relativ beskedne gæld eller formue.

ØMU-gælden er et særligt gældsbebegreb

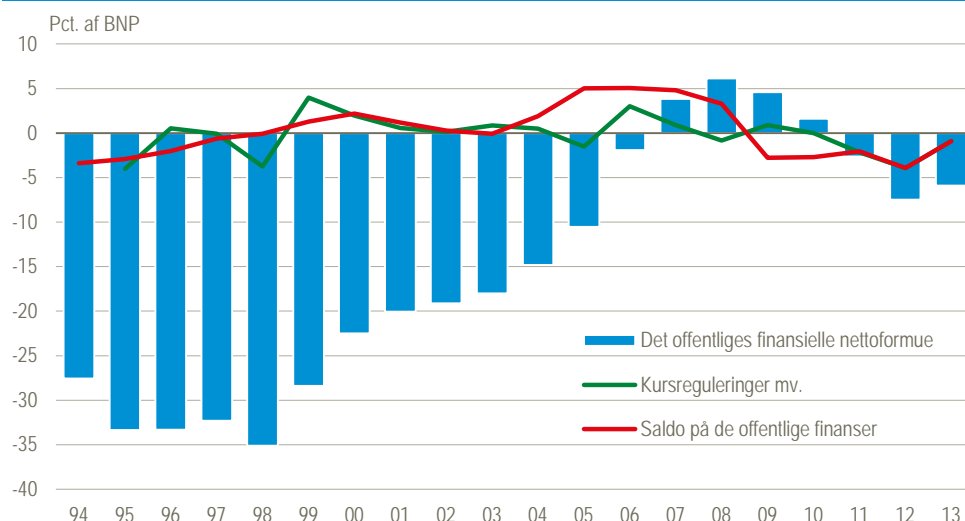
ØMU-gælden faldt fra at udgøre 76 pct. af BNP i 1994 til at udgøre 28 pct. af BNP i 2007. Herefter begyndte den igen at stige og endte på 45 pct. af BNP ved udgangen af 2013 – en udvikling, som delvist kan forklares af offentlige underskud, men også kursregulering og porteføljeomlægning har betydning. De seneste år har vist en svag tendens i retning af nedbringelse af ØMU-gælden.

Opgørelsen af ØMU-gælden bruges i EU til at sammenligne den offentlige gæld på tværs af medlemslandene. Den adskiller sig fra de andre gældsbebegreber ved overvejende at være et bruttogældsbebegreb, der alene omfatter en opgørelse af de væsentligste gældsposter uden modregning af det offentlige krav på andre sektorer. Således modregnes offentlige indlån i Nationalbanken fx ikke i ØMU-gælden. Den er derfor ikke direkte sammenlignelig med den offentlige nettogæld, som viser forpligtelsen, hvis alle aktiver indløses, og passiverne nedbringes med de frigjorte midler.

I 2011 fik det offentlige igen nettogæld

Den finansielle nettoformue for offentlig forvaltning og service var negativ i en lang årrække frem til 2006. Det skyldes især vedvarende underskud på den offentlige saldo. Overskuddene i perioden 1999-2002 og 2004-2008 bidrog til at reducere nettogælden. I 2007 oplevede det offentlige for første gang i mange år, at nettogæld blev afløst af en finansiell nettoformue. I 2011 vendte billedet igen, og der er nu igen nettogæld – som følge af underskud og kursreguleringer. Bemærk at værdien af *reale aktiver* i form af det offentlige bygninger mv. ikke indregnes i denne opgørelse.

Saldoen på de offentlige finanser og det offentlige finansielle nettoformue

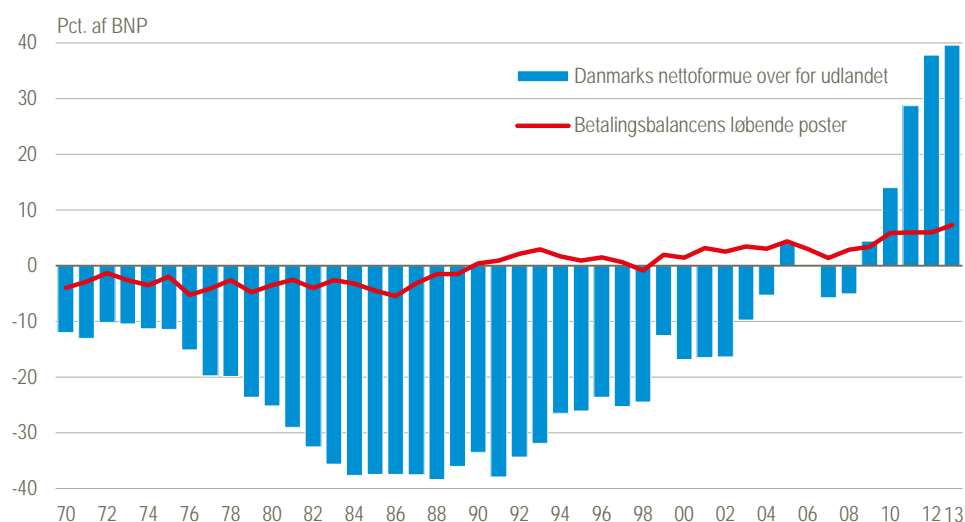

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, OFF3 og OFF13.

Nettoformue over for udlandet i 2005 – for første gang siden 2. verdenskrig

I alle årene fra 1964 til 1990 havde Danmark underskud på betalingsbalancens løbende poster, hvilket førte til en støt stigende udlandsgæld. I årene omkring 1990 udgjorde udlandsgælden næsten 40 pct. af BNP. Efter 1990 har der – med undtagelse af 1998 – været overskud på betalingsbalancens løbende poster, og i 2005 havde Danmark for første gang siden 2. verdenskrig en nettoformue over for udlandet. Siden 2009 har der været en kraftig vækst i nettoformuen over for udlandet, og i 2013 nærmede overskuddet sig 40 pct. af BNP.

Betalingsbalancens løbende poster og Danmarks nettoformue over for udlandet

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, BET03, BOP3, BET01 og DNDAPU (Danmarks Nationalbank).

Mere information: Denne udgivelse beskriver udviklingen i den indre og ydre balance i Danmarks økonomi. Den indre balance beskriver balancen i de offentlige finanser. Hvis udgifterne er lavere end indtægterne fra skatter, afgifter og andre indtægter, er der overskud på den offentlige saldo, hvilket bidrager positivt til den offentlige nettoformue. Kursreguleringer betyder dog, at saldoen ikke er alene om at påvirke nettoformuen. Den ydre balance omhandler både det offentlige og det private transaktioner med udlandet. Et overskud på betalingsbalancens løbende poster bidrager til en stigning i Danmarks tilgodehavender (aktiver) i udlandet, mens et underskud bidrager til Danmarks gæld (passiver). Når aktiverne overstiger passiverne har Danmark en positiv nettoformue over for udlandet. Danmarks aktiver og passiver over for udlandet opgøres af Danmarks Nationalbank. Se mere på www.dst.dk/stattabel/1534 og 224.

Kilder og metoder: Information om kilder og metoder findes på www.dst.dk/kvalitetsdeklaration/98276, 878, 915 og 105225 samt Danmarks Nationalbank. Se mere på www.dst.dk/bb og www.dst.dk/offentligefinanser.

Næste offentliggørelse: *Balancer i dansk økonomi 2014* udkommer uge 17 i 2015.

Henvendelse: Betalingsbalance: Søren Burman, tlf. 39 17 30 29, sbu@dst.dk

Offentlige finanser: Martin Rune Rasmussen, tlf. 39 17 35 29, mra@dst.dk